

Kvalitnejší výkon sociálnej práce si vyžaduje systémové zmeny

Bratislava (24. mája 2016) – V ostatných dňoch otriasol širokou verejnosťou prípad násilného odobratia maloletého Marca spôsobom, ktorý vyvolal vlnu oprávneného pobúrenia. Je pravdou, že podľa dostupných informácií bol výkon súdneho rozhodnutia realizovaný v rozpore s postupmi, ktoré majú minimalizovať negatívne dôsledky na psychiku dieťaťa. Z tohto dôvodu môžeme označiť výkon súdneho rozhodnutia za necitlivý a neprofesionálny.

Účastníčkou tohto incidentu bola aj poverená kolízna opatrovníčka z oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej aj „Úrad PSVaR“), z pracoviska Žarnovica.

Úlohou Slovenskej komory sociálnych pracovníkov a asistentov sociálnej práce (ďalej aj „komora“) je okrem iného vydávať stanoviská k výkonu sociálnej práce. Naše stanovisko preto otvára viacero otázok súvisiacich s výkonom sociálnej práce, tak na oddeleniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej aj „SPOD a SK“), ako aj v iných oblastiach sociálnej sféry.

Medzi najvypuklejšie problémy, ktoré členovia našej komory vo vzťahu k výkonu sociálnej práce v oblasti SPOD a SK vnímajú, radíme:

- **Systémové prekážky** – chýbajúce štandardy výkonu SPOD a SK; absencia kľúčových indikátorov výkonu jednotlivých odborných pozícií na oddeleniach SPOD a SK (a z nich vyplývajúcich kompetenčných modelov pre jednotlivé odborné pozície); dlhodobopoddimenzované kapacity štátnych zamestnancov na oddeleniach SPOD a SK vykonávajúcich kolízne opatrovníctvo, dôsledkom čoho sociálni pracovníci pracujú v strese, sú vyčerpaní; zaťažujúca administratíva odborných sociálnych pracovníkov.
- **Nesystematické vzdelávanie sociálnych pracovníkov** – vzhľadom na nevypracované indikátory výkonu jednotlivých odborných pozícií na oddeleniach SPOD a SK a teda aj chýbajúce kompetenčné modely, celoživotné vzdelávanie sociálnych pracovníkov/čok nezohľadňuje komplexne ich individuálne potreby a potreby praxe, čo má za následok absenciu špecifických zručností, potrebných pri výkone SPOD a SK.
- **Nepriaznivé postavenie sociálneho pracovníka** – sociálni pracovníci/čky sú v spoločnosti často dehonestovaní, ich finančné ohodnotenie vzhľadom na zodpovednosť a odbornosť práce je veľmi nízke (sociálny pracovník, nielen v pozícii kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa zarába pri 20 ročnej odbornej praxi 550,- € v čistom), hoci pracujú v rizikovom prostredí, nemajú benefity, ktoré by túto náročnú prácu vyvažovali.

Z pohľadu komory je preto **potrebné vykonať systémové zmeny**, aby sme mohli **predísť zlyhávaniu sociálnych pracovníkov v systéme. Sme pripravení a otvorení spolupracovať pri profesionalizácii sociálnych pracovníkov a nastavovaní systému tak, aby umožňoval kvalifikovaný výkon sociálnej práce.** Na základe skúseností sociálnych pracovníkov z ich každodennej praxe, pripájame návrhy na riešenie problémov súvisiacich s výkonom sociálnej práce v oblasti SPOD a SK:

- ✓ Tvorba štandardov výkonu SPOD a SK; zedefinovanie kľúčových indikátorov výkonu jednotlivých odborných pozícií na oddeleniach SPOD a SK a vytvorenie kompetenčných modelov pre jednotlivé odborné pozície.
- ✓ Vzdelávanie sociálnych pracovníkov/čok na oddeleniach SPOD a SK nastavené podľa kompetenčných modelov pre jednotlivé odborné pozície a dopĺňané podľa individuálnych potrieb konkrétnych pracovníkov.
- ✓ Odľahčenie od administratívy odborných sociálnych pracovníkov/čky; vytvorenie pracovných miest pre asistentov sociálnej práce, ktorí budú zodpovedať za registratúru spisov a dokladov.
- ✓ Prispôsobenie počtu sociálnych pracovníkov v stálej štátnej službe – pre výkon kvalitnej odbornej činnosti pracovníkov SPOD a SK je potrebné vedieť, koľko jednotlivé úkony trvajú a následne prispôbiť počty sociálnych pracovníkov v stálej štátnej službe počtu klientov.
- ✓ Zvýšiť status sociálneho pracovníka primeraným finančným ohodnotením, motivovať pre výkon sociálnej práce na úseku obhajoby práv detí kvalitných a odborne zdatných sociálnych pracovníkov.

- ✓ Aktivity smerujúce k podpore sociálnych pracovníkov – v rámci psychohygieny poskytovať sociálnym pracovníkom/čkam benefity, ktoré vyvážia psychicky náročnú prácu, často realizovanú v rizikovom prostredí, pod stresom (podobne ako v iných, rovnako zodpovedných a psychicky náročných povolaniach).
- ✓ Zlepšiť materiálno-technické podmienky výkonu SPOD a SK – prispôbiť priestory úradov individuálnej práci s klientmi, pre prácu v teréne zabezpečiť mobilné telefóny, dostatok služobných áut; prispôbiť pracovný čas pracovníkov na oddeleniach SPOD a SK životnému rytmu rodín, ktoré sú ich klientmi a pod.

Radi by sme sa ešte vrátili k prípadu maloletého chlapca Marca. Vážime si médiá, ktoré zverejnením prípadu Marca chcú napomôcť tomu, aby sa podobné pochybenia eliminovali. Zároveň však chceme médiá verejne požiadať, aby nedopustili poškodenie chlapca trikrát, pričom prvýkrát bol poškodený sociálnou situáciou v biologickú rodinu, druhýkrát pochybeniami zástupcov inštitúcií (súd, ÚPSVaR) a toho času tretíkrát médiami, nakoľko niektoré médiá zverejňujú fotografie chlapca na titulných stranách, čím rovnako porušujú jeho práva. Marco raz dospeje a nedopusťme, aby čítal o sebe polopravdy, či videl bulvárne fotografie z ktorých pochopí, že ho médiá nechránili, ale dvíhali svoju predajnosť cez jeho nešťastie.

Mnohí sociálni pracovníci oddelení SPOD a SK vnímajú realizáciu vyňatia dieťaťa z jeho rodinného prostredia veľmi citlivo a pripravujú so zástupcami súdu takú variantu, ktorá je voči dieťaťu aj rodine najšetrnejšia. Na záver by sme preto radi povzbudili všetkých sociálnych pracovníkov a pracovníčky, aby v situáciách, kedy je potrebné robiť rýchle a náročné rozhodnutia, mali vždy primárne na zreteli záujmy klienta, obzvlášť dieťaťa. Pokiaľ sa v týchto momentoch obávajú toho, že ich zásah môže spôsobiť ich súdne či disciplinárne konanie, komora je pripravená poskytnúť svojim členom bezplatné poradenstvo či sprostredkovať právne zastupovanie svojich členov v konaní pred súdmi Slovenskej republiky vo veciach súvisiacich s výkonom sociálnej práce.

Doplňujúce informácie

Slovenská komora sociálnych pracovníkov a asistentov sociálnej práce (www.socialnapraca.sk) bola zriadená zo zákona č. 219/2014 Z.z. o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na ustanovujúcom sneme komory v Bratislave, dňa 18.9.2015. K základným úlohám komory okrem iného patrí: ochrana statusu profesie sociálneho pracovníka a asistenta sociálnej práce, ochrana práv a záujmov jej členov, poskytovanie bezplatného poradenstva pre členov komory v súvislosti s výkonom sociálnej práce, sprostredkovanie právneho zastupovania členov komory v konaní pred súdmi Slovenskej republiky vo veciach súvisiacich s výkonom sociálnej práce, vydávanie stanovísk k výkonu sociálnej práce a iné.

Kontakt pre médiá k téme:

Mgr. Peter Kulifaj
Predseda Slovenskej komory SP a ASP
0948 132 841
peter.kulifaj@socialnapraca.sk

- koniec -